

עז:

המדיר פרק שביעי כתובות

הסם. גזי מתניתין: **כי אחרה**. מקבלת ליה והוינא צדיה שצנין לה: **צעלי ראסן**. שרן יש לו צמוחו: וויסיקין. חלשים: ורמו **דידי עליה**. זבובין כרוכין אחריו: **פילא**. עשב שקורין פוליוין: **ונודנא**. אליישיני'ל: **גירדא דאגוזא**. **דאשפא**. מה שגוררין מן העור: **כלני מלכא**. חצלת: **מסחלח** **דיקלא סומקא**. שומר שיש להס לתמרים צקנותן כעין שיש לאגוזים **קנטיס**: **לניסא דשישא**. של שיש. **כלומר** מקוס שאין רוח שולט סס: **עב לנני ואריחא**. שחולץ עב צעה לנניס זה אכל זה ואריח שהוא **חזי לנינה** והלנינה שלשה טפחים: **ונטיל ליה**. וטופך לו מלתון מייס: **עד דרפיא ארעיסא דמוחיה**. גולגלתו מתרכתת ונוחה ליקרע צסקין: **ערפי**. עלין: **ומדלי כל חד כרעא**. מנביה רגלו של שרן ומושיב העלה תחת רגלו שאס לא יעשה קן לכשיזיק צגופו לטעלו יענון צפרניו צמוחו ויקוב את הקרום: **צצסא**. **טנילי'ש**: **דחי נא**. אס לא ישרפנו יחזור עליו: **הסרו מונזי צעלי ראסן**. זבובים השוכנים עליו קסות להציל אותו חולי על אש **אחר: צויקיס**. צמקוס שנתשנש רוח אחת על שניהם: **מיקוך צה**.

נדכן אלס צעה עוסק צמורה ומושינן אללו ומוצטת הוא שמתין התורה עליו ולא יחוק: **כי הוה שביב** כשהגיע זמנו ליפטור: **אחוי** לי דוכסא. הוליני לנן עדן והרמזי מקומי: **שוור**. קפך: **איסשיל** **אצנוסא**. אס נצצע צצועה מעולם ושאל עליה להתירה: **פצקטי**. פלישטי'ל: **אס קן ליה אס** **כר ליואי**. אין אתה רחוי לכרוז זה שאני שומע שהקשט אינו אלל אומ צדיים שלל יתרצ העולם ואס יש נדיק גמור צדור אין לריך אומ: **לא הואי מירי**. לא נראה הקשט דימיו: **שוצניניה**. אזהבו ורגלי אללו מללך המות: **מי אינכס צצעלי ראסן** **ועסקס צמורה**. כדוהו עניד איהו שיהי מסכן צצפשו לצדד את התורה: **צציל צדוד עלמך**. שיקרבו אלך ויספדוך וימתקו קך: **אמר לנין לאפוקי ממאן דנל קייס**. עמוד זה צל להוליל מעליו מי שלא קייס את כל התורה כמו שקייס הוא: **של הוימי** **שמיטלין** צו כשות שגדל צהימי:

התם כי אמרה הוינא בהדיה שבקינן לה הכא אף על גב דאמרה הוינא בהדיה לא שבקינן לה והרי מוכה שחין דאף על גב דאמרה הוינא בהדיה לא שבקינן לה דתנן חוץ ממוכה שחין מפני שממקתו וקתני התם כי אמרה דיירנא בהדיה בסהדי שבקינן לה הכא אע"ג דאמרה דיירנא בהדיה בסהדי לא שבקינן לה תניא רבי יוסי שח לוי זקן אחד מאנשי ירושלים עשרים וארבעה מוכי שחין הן וכולן אמרו חכמים תשמיש קשה להן ובעלי ראתן קשה מכולן ממאי הוי ר' דתניא הקיו דם ושמישו הויין לו בנים ויתיקין הקיו שניהם ושמישו הויין לו בנים בעלי ראתן אמר רב פפא לא אמרן אלא דלא טעים מידי אבל טעים מידי לית לן בה מאי סימניה דלפן עיניה ודייבי נחיריה ואיתי ליה רירא מפומיה ורמו דידיבי

הדרן עלך המדיר

עילוייה ומאי אסותיה אמר אביי **פילא ולודנא** גירדא דאגוזא וגירדא א דאשפא וכליל מלכא ומתחלח דדיקלא ושלוק להו בהדי הדדי ומעיייל ליה לביא דשישא ואי לא איכא ביא דשישא מעיייל ליה לביא דרב לבני ואריחא ונטיל ליה תלת מאה כסי על רישיה עד דרפיא ארעיא דמוחיה וקרע למוחיה ומייתי ארבע מרפי דאסא ומדלי כל חד כרעא ומותיב חד ושקיל בצבתא וקלי ליה דאי לא הדר עילוייה מכרזי רבי יוחנן הוהרו מוכובי של בעלי ראתן רבי זירא לא הוה יתיב בויקיה רבי אלעזר לא עייל באהליה רבי אחי ורבי אסי לא הוו אכלי מביעי דהדיא מבואה ריב"ל מיכרך בהו ועסיק בתורה אמר יאילת אהבים ויעלת הן אם הן מעלה על לומדיה אגוני לא מנגא כי הוה שכיב אמרו ליה למלאך המות ויל עביד ליה רעותיה אזל איתחיו ליה א"ל אחוי לי דוכתאי אמר ליה לחיי א"ל הב לי סכינך דלמא מבעתת לי באורחא יהבה ניהליה כי ממא להתם דלייה קא מחוי ליה שוור נפל להווא גיסא נקמיה בקרנא דגלימיה א"ל בשבועתא דלא אתינא אמר קודשא בריך הוא אי איתשיל אשבועתא ניהדר אי לא לא ניהדר אמר ליה הב לי סכינא לא הוה קא יהיב ליה נפקא בת קלא ואמרה ליה הב ניהליה דמיתבעא לברייא מכרזי אליהו קמיה פנו מקום לבר לויאי פנו מקום לבר לויאי אול אשכחיה לר' שמעון בן יוחאי דהוה יתיב על הלית עשר תכטקי פיזא אמר ליה את הוא בר לויאי אמר ליה הן נראתה קשת בימך אמר ליה הן אם כן אי אתה בר לויאי ולא היא דלא הווא מידי אלא סבר לא אחזיק מיביתא לנפשאי רבי חנינא בר פפא שושביניה הוה כי הוה קא ניהא נפשיה אמרו ליה למלאך המות זיל עביד ליה רעותיה אזל לגביה ואיתחיו ליה אמר ליה שבקי תלתין יום עד דנהדר תלמודאי דאמרי א"ל אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו שבקיה לכתר תלתין יומין אול איתחיו ליה א"ל אחוי לי דוכתאי א"ל לחיי א"ל הב לי סכינך דלמא מבעתת לי באורחא אמר ליה כחכך בעית למיעבד לי אמר ליה אייתי ספר תורה וחזי מי איכא מידי דכתיב ביה דלא קיימתיה אמר ליה מי איכרכת בבעלי ראתן ואיעסקת בתורה ואפילו הכי א"ל כי נח נפשיה אפסיק ליה עמודא דנורא בין דידיה לעלמא וגמירי דלא מפסיק עמודא דנורא אלא אחד בדרא או לתרין בדרא קרב לגביה רבי אלכסנדרי אמר עשה בשביל כבוד חכמים לא אשגח עשה בשביל כבוד אביי לאפוקי ממאן דלא קיים א"ל אפילו אות אחת אמר ליה רב אדא בר מתנא לאפוקי ממר דלא אית ליה מעקה לאיגריה ולא היא מיהוה הוה וההיא שעתא הוא דשדייה זיקא אמר ר' חנינא מפני מה אין בעלי ראתן בבבל מפני שאוכלין תרדין ושותין שכר של היזמי אמר רבי יוחנן מפני מה אין מצורעין בבבל מפני שאוכלין תרדין ושותין שכר ורוחצין במי פרת:

הדרן עלך המדיר את אשתו

וכופין אותו להוציא ולא איצטרך שמואל למיתני אלא הני דלא תנן בהו וכופין אותו להוציא אבל נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא לידה אין כופין אותו להוציא ורב תחילפא בר אבמי א"ש אפי נשא אשה ושהה עמה א שנים ולא לידה כופין אותו להוציא תנן ואלו שכופין אותו להוציא מוכה שחין ובעל פילופס וכו'. בשלמא לר"א דרבנן קתני דאורייתא לא קתני. פי' ומשה לא תני להו הכא בכלל ואלו שכופין דלא איצטרך תנא למיתני אלא הני מדרבנן אבל אלמנה לכ"ג וכו' שהן דאורייתא לא איצטרך ליה למיתני אלא לרב תחילפא אלא לרב אפי' נמי אפי' נשא אשה ושהה עמה א שנים שהוא מדרבנן אלא מולא תני בהדיא ש"מ אין כופין. אמר רי"ב ל"ק הא במילי והא בשוטים. פי' הני דמתני' אי לא ציית מנגדין ליה בשוטי אבל ההיא דלא לידה במילי כייפי' ליה ע"י נדודו ושמתא אבל לא מנגדי' ליה בשוטי ולהכי לא ערבה לה בהדייהו מתקף לה רבא דברברים לא יוסר עבד אלא א"ר הא הוא בשוטי. הכא אי אמרה הוינא בהדיה שבקי' ליה התם אע"ג דאמרה הוינא בהדיה לא שבקינן ליה. פי' במתני' אם האשה רוצה לקבל לעמוד עמו ואינה חוששת שבקי' ליה ואין כופין אותו אבל באשה שלא לידה אע"ג דאמר' איני חוששת מן הבנים לא שבקי' ליה אלא כא"ל שכל זמן שלא יוציא זאת לא ישא אחרת א"ג לא יהיב ליה והלכך מפני שאינו דומה להן לא ערבה בהדייהו: והרי מוכה שחין דאע"ג דאמרה הוינא בהדי' לא שבקי' ליה דתנן חוץ ממכ"ש מפני שממיקתו פי' נשא אשה ושהה עמה א שנים שהיא אשה וכו' התם כי אמר הוינא בהדייהו בסהדי שלא זיקק ליה שבקי' ליה הכא אע"ג דאמר' דיירנא בסהדי לא שבקי' ליה דעד דלא מפיך ליה א' אחורתי. תניא ר"י אומר שאלו זקן א' מאנשי ירושלים ואמר כ"ד מיני שחין הן וכלן אמרו חכמים תשמיש קשה להן ובעל ראתן קשה מכולן ממאי הוה דתניא הקיו דם ושמש חוין ליה בנים בעלי ראתן ר' הקיו שניהם ושמש חויל בני (בעלי ויתקין פי' חלשים אמר ר"פ ל"א אלא דלא טעים מידי אבל טעים מידי ליל בה כמדור ר"י והוהו מוכובי בעלי ראתן ר"ז לא הוה יתיב בויקי' ר"א לא עייל באהלי' ר"א ור"א אכלי מביעי דהווא מבואה:

א) [מוספא ס"ו ע"ש], ב) דהי"ט גי' ט, א) ג"י] המוקד להספא ע"י שמיך ע"ק גרד א"ל, א) [ספסיס ג. מוקד מה. ב"ב י"ז, א) לעיל ז' א) (ש"ל מ"ג, א) ב"ב ג"א.

תורה אור השלם
 1. אילת אהבים ויעלת חן דידיה י"ך בכל עת אהבה תשגה תמיד: משלה ה' יט

לעוי רש"י
 פוליוין [פוליו'ל]. מנתה צמת. אליישיני'א [אליושני'א]. לענה. טיוליי'ש. צבת. פלישטי'ל [פלישטי'ל]. כיסא מתקפל.

מוסף רש"י
 הויין לו בנים ויתקין. חלשים (נדח ט'). אס נתענה צלותו תשמיש (גיטין ע'). בעלי ראתן. חלשים הכנה ממנת שם להם שרן צמות (שם ונדח ט'). דלא טעים מידי. בין הקוס לתשמיש (גיטין טם).

תוספות ר"ד (המשך)

כי שלוק ריז אשכחה לריב בר יפת דיתבי וקא"ל משהי דר"י פי' ליה דרב אמר ר"י ריז על דא אבסה שערי לאלעזר ואע"ג דק"ל רב ושמואל ה'ל' כשמואל ברבי הכא ה'ל' כרב דקס ליה ר"י כותיה. ורב ושמואל רי"י ה'ל' כר"י. ממש דדחי' ריז ליה ור"י כהוא שיטתא: ור"ח ור"י ז"ל פסקי כשמואל שער אבסה וע"ז אבסה דמשום דאמר על דא אבסה שערי לאלעזר אינה דחי' אלא שאמר לו דשמואל פליג עלה ואינה הוא דאמר אבסה שערי לאלעזר וק"ל שאין הלכה כשמואל מקמיה ר"י: ר"י א"ר א"ר א"ר אין אבסה שחין פליג עלה אמר כגון אלמנה לכ"ג גרושה וחלוצה לכתן הרויט. מסורת גתינה ישראל. בת ישראל לנתן ולממור. פי' שניה לעיריות נמי שהוא מדרבנן כופין אותו להוציא כדתנן בפ' יתר מותרות גבי שניה

בין שהיה בו עד שלא נשאו בין שנולדו משנשאו דאע"ג שכלל המומין אומרים שאין האשה מקפדת עליהן א"ג מתפיסיה וסברה וקבלה כולה מקפדת ולא סברה וקבלה. אע"פ שראתה אותם מפני שיכולה לומר סברה הייתי וכו'. והיה סוכר ר"מ דלי'מ בסתמא שחיל לומר סברה הייתי לקבלו ולא נתפייסתי בהן דא בשאר מומין נמי אומרים שאין הבעל מתפיס במומין וסבור היה שיכול לקבל כדאמר' לעיל וה"נ באשה אמר הכי אלא אפילו שהתנה עמה שתקבל י"ל סברה הייתי וכו'. וחכ"א כיון שהתנה עמה מקבלת כ"כ חוץ ממכ"ש שהתשמיש ממיק את בשרו אבל בסתמא דאי מודו רבנן שאין האשה מתפייסת בהן ואע"פ שראתה אותן אלא מצי למיטען סברה כו'. (והרב פי' אפילו בסתמא פליגי רבנן על ר"מ דכיון שהאשה יודעה בהן אינה יכולה לומר סברה הייתי) ואע"פ ודשאר מומין לא מבעי' אשה דהיא מתפייסת בהן אלא אפילו האשה ס"ל לרבנן דמתפייס בהן וסבר דקביל כדאמר' לעיל הכא מפני שהן מוסרותים אין האשה מתפייסת בהן הילכך אע"פ שהי' בהן עד שלא נשאו כופין אותם להוציא וליתן כתובה וכ"ש אם היו אלו המומין באשה שנשא כלא כתובה ואין הבעל מתפייס בהן (והרב אומר שהם היו אלו המומין באשה והבעל ידע בהם לא הוי מקח טעות ואינה יוצאה כלא כתובה) וק"ל חכמים: ובעל פילופס מאי בעל פילופס אר"י אמר שמואל רוח החוטם במתנתא תנא רוח הה: והמקמץ מאי מקמץ והו המקמץ צואת כלבים. פי' מקבעם מעט מעט בכל מקום שמוצא ומתקן כן הוא מסריח: והמצרך נחושת. מאי מצרך נחושת אמר רבה בכ"ח זה המתקן נחושת מעיקרו פי' חותך את עפרו ממקום מולדתם: רב אמר חשלי דודי. פי' שנושים הירורות ע"י הקשת הקורנס שמפשיטין העשת ועושים ממנו כלים. תניא ברוספתא מצרך נחושת זה המתקן חושטו וכל אלו פניהם גופם מושרים תמיד והן מאושים: אמר רב האומר אינו לו ואיני מפרנס יוציא ויתן כתובה א"ר אלעזר אמרייהו לשמע' קמיה דשמואל אמר אבסה שערי פי' האכילוחו ר"א שערי כהתמה שלא אמר יפה וכל אכילה שלא כדרכה נקרא כוסט עד שכופים אותו להוציא וכפחו לוון. רב אמר אין אדם דר עם נחש בכפיפה.

א) חלי' צ"ל דעד דלא מפיך לה א' יהיב ליה לחימה. ב) צ"ל ויתקין הקיו שניהם ושמשו חויל בני צעלי ראסן.